

***Systematisk og rask diagnostisering og
behandling av eldre med funksjonssvikt:
3 dagers geriatrike vurderingssenger***

Paal Naalsund.

Seksjonsoverlege.

Geriatrisk seksjon medisinsk klinikk HDS.

Foredrag SESAM konferansen 2017

Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunn

- Over mange år har vi opplevd en stor økning i antall akutt geriatriske pasienter med allerede en stor funksjonssvikt. For å kunne behandle og forebygge funksjonssvikt hos den eldre pasienten, og dermed opprettholde funksjonsnivå og livskvalitet, er det viktig å sette inn tiltak så tidlig som mulig.
- På bakgrunn av ovennevnte ønsket vi å standardisere pasientforløp over 3 dager med rask geriatrisk utredning og vurdering.
- Et viktig premiss for tilbudet skulle være at pasienten skulle tilbake til opprinnelig omsorgsnivå etter endt vurdering. Henvissende lege, pasient og pårørende må være innforstått med at videre behandling og oppfølging skal foregå i primærhelsetjenesten. Forløpet forsøker å sikre et bedre fundament for videre oppfølging av pasienten i primærhelsetjenesten og bedre samhandling rundt felles pasienter.
- Prosjektet ble forankret i strategidokument for HDS 2015 – 2020 og er et prioritert tiltak i handlingsplanen for 2015.

Formål med tilbudet

- Øke behandlingsskapasiteten i to av de 24 sengene ved sengepost for geriatri og slag ved å definere et standardisert pasientforløp på maks tre døgn før utreise.
- Etablere et effektivt lavterskel tilbud til geriatriske pasienter som trenger en tverrfaglig geriatrisk vurdering før sykdom og funksjonssvikt fører til et lengre sykehusopphold. Det vil gi et nytt nivå i behandlingstilbudet fra geriatrisk seksjon.
- Målsetting er at pasienten tilbys et opphold innen 2-3 uker etter behandlet søknad.
- Det vil styrke behandlingstilbudet da pasientene kan fanges opp raskere før ytterligere funksjonssvikt, og vil kunne føre til en diagnostisk avklaring i en del tilfeller.

Aktuelle pasientgrupper

- Aktuell pasientgruppe for denne prosessen vil være hjemmeboende eldre med funksjonssvikt innen minst et ADL-område som medfører endret funksjon i hverdagen, og/eller som har en diagnostisk uavklart problemstilling som påvirker totalfunksjonen.
- Relevante problemstillinger kan være:
 - Ernæringssvikt/uavklart vekttap
 - Spørsmål om depresjon, evt annen psykisk tilstand som påvirker somatisk helse
 - Falltendens/økt ustøhet og fallfare
 - Spørsmål om kognitiv svikt, som en del av et sammensatt sykdomsbilde
 - Nedsatt funksjonsevne over tid, uten sikker årsak
 - Vurdering av smertebehandling, smertevurdering
 - Opplevde pustevansker uten sikker årsak.
 - Uavklarte abdominale plager
 - Kardiale/sirkulasjonsrelaterte problemstillinger
 - Uavklart nevrologi

Informasjon til fastleger

Formidle tilbudet ut i primærhelsetjenesten har vært en kritisk faktor for å få gjennomført tilbudet. Følgende aktiviteter er identifisert i forhold til formidling av tilbudet:

- Seksjonsoverlege informerte om tilbudet til fastleger gjennom foredrag på Haukeland («Nytt og nyttig»), og i internseminar mellom HDS og fastleger.
 - Tilbudet kommuniseres på nettsidene til HDS.
 - Bruke praksiskonsulentordningen (PKO) med formidling i PKO nytt. Artikkel i august 2015. Må gjentas i 2017!
 - I tillegg er det utarbeidet en folder for «Pasientforløp 3 dagers geriatrike vurderings senger.
-
- Det jobbes for å få til en artikkel om tilbudet i media, forsøkt i vår.....

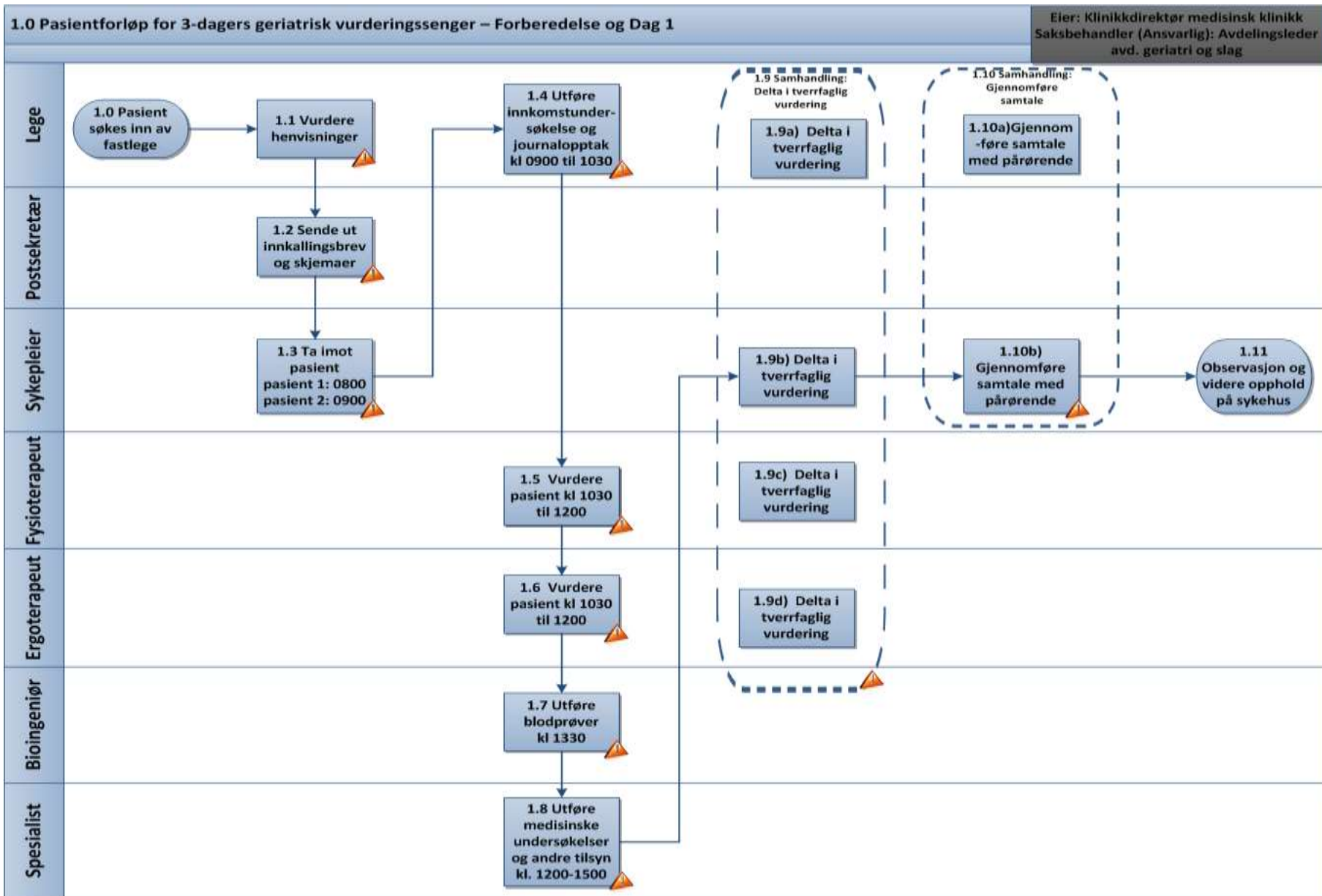
Proessen I

- Målet for prosessen er å behandle 4 pasienter i løpet av uken. To pasienter kommer mandag morgen og to pasienter kommer onsdag morgen. Prøve å benytte et fast 2-sengs rom
- Pasientene søkes inn av fastlegene på vanlig måte. Det er laget mal for geriatrisk henvisning, som gjelder alle henvisninger til geriatrisk seksjon. Fastlegen skal være informert om tilbudet, og helst angi i søknaden at behovet er en 3 dagers vurderingsseng.
- -Når søknad behandles angis det tverrfaglige behovet til merkantil, som legger inn en forhåndsbestilling.
-Avklaring av tilgang til annen spesialist hvis behov.
-Blodprøver, polikliniske us uten behov for annen spesialist, og billedus bestilles tidligst mulig ankomstdag.

Prosesen II

- Sende ut informasjon og spørreskjema til pasient og evt pårørende
- Pasienten skal returnere til opprinnelig omsorgsnivå etter fullført vurdering. Det skal tilstrebes å få time innen 2-3 uker. Målet er at det ikke skal eksistere venteliste.
-
- Det standardiserte pasientforløpet består av 3 flytskjemaer som er delt inn på følgende måte: Forberedelse og Dag 1, dag 2 og dag 3

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Forberedelse og Dag 1

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Forberedelse og Dag 1

Hva/aktivitet	Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen
1.0 Pasient søkes inn av fastlege	Starthendelse er uavhengig av rolle. Ingen krav knyttet til start av prosessen.
1.1 Vurdere henvisninger	<p>Rolle: Lege</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overlege skal vurdere henvisninger innen 48 timer som også er i samsvar med ny prioriteringsveileder. Dette vil være viktig for å sikre flyten i forhold til 4 pasienter i uken. Det skal noteres i DIPS hvilke yrkesgrupper som skal involveres. Tverrfaglige ressurser bestilles når henvisningen er vurdert. Tverrfaglige ressurser defineres av leger og bestilles av postsekretær. Hvis pasienter er aktuell for MR undersøkelse, skal denne undersøkelsen bestilles med en gang henvisningen er vurdert.
1.2 Sende ut innkallingsbrev og skjemaer	<p>Rolle: Postsekretær</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postsekretær skal sende ut innkallingsbrev og tilhørende skjema «pasientopplysningsskjema». Det skal være to pasienter av samme kjønn på rommet. Postsekretær er ansvarlig for denne fordelingen ved utsendelse av innkallingsbrev. I innkallingsbrevet skal det presiseres at urinprøve, oppdatert medisinsliste og spesielle medisiner som for eksempel øyedråper og insulin skal medbringes. • Tverrfaglige ressurser defineres av leger og bestilles av postsekretær.
1.3 Ta imot pasient Pasient 1: 0800 Pasient 2: 0900	<p>Rolle: Sykepleier</p> <p>Sykepleier har følgende oppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ta imot en pasient kl 0800 og en pasient kl 0900 • Kvalitetssikre med pasient at informasjon er korrekt i pårørende pasientopplysningsskjema • Utføre vanlige prøver som eksempelvis blodtrykk, EKG, vekt og høyde etc. • Registrere innkomst i DIPS og sende PLO melding til kommunene. • Det vil bli plassert et whiteboard på rommet til 3- dagers vurderingssengene. På whiteboardet skal sykepleier skrive ned planen for de 3 neste dagene. • Sykepleier vil kontinuerlig observere pasient for de tre neste dagene.

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Forberedelse og dag 1

Hva/aktivitet	Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen
1.4 Utføre innkomstundersøkelser og journal opptak	Rolle: Lege <ul style="list-style-type: none"> • Legen følger vanlig prosedyrer
1.5 Vurdere pasient mellom 1030 og 1230	Rolle: Fysioterapeut <ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapeut skal vurdere pasientens fysiske funksjon
1.6 Vurdere pasient mellom 1030 til 1230	Rolle: Ergoterapeut <ul style="list-style-type: none"> • Ergoterapeut skal gjøre en kartlegging og vurdering avhengig av pasientens problemstilling. Dette kan for eksempel være i forhold til fall, praktisk vurdering, kognitiv testing etc. • Ergoterapeut vurderer om hun eller han skal delta på ADL dag 2 og observere hva pasienten klarer selv.
1.7 Utføre blodprøver 1330	Rolle: Bioingeniør <ul style="list-style-type: none"> • Standard tidspunkt for blodprøver er 1030 og 1330. Det vil være ønskelig at bioingeniør utfører blodprøvene 1330 da pasientene vanligvis er hos fysioterapeut eller ergoterapeut fra 1030 til 1200.
1.8 Utføre medisinske undersøkelser og andre tilsyn etter kl 1300	Rolle: Spesialist <p>Det er tre hovedkategorier av undersøkelser og andre tilsyn: 1.) Spesialundersøkelser 2.) Vurdering av andre tverrfaglige fagpersoner, logoped, sosionom, ernæring 3.) Røntgenundersøkelser</p> <p>For å unngå at 3 dagers vurderingspasientene ikke skal være mer enn tre dager på avdelingen, skal disse pasientene prioriteres i forhold til de undersøkelsene nevnt ovenfor.</p>

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Forberedelse og dag 1

Hva/aktivitet

1.9 Delta i tverrfaglig vurdering

1.10 Gjennomføre samtaler med pårørende

Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen

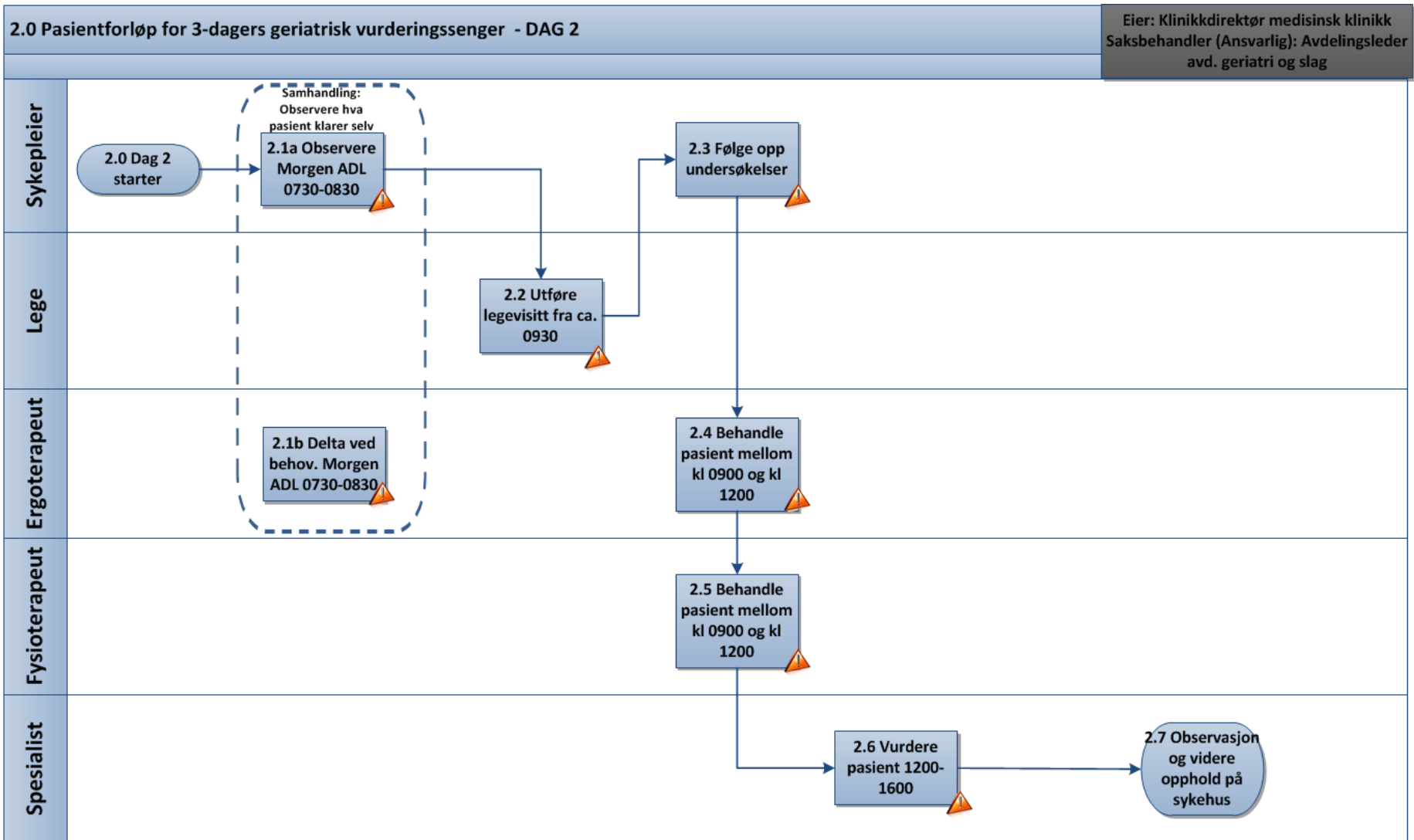
Rolle: Samhandling: sykepleier, lege, fysioterapeut og ergoterapeut. Sykepleier hovedansvarlig.

Mandag skal sykepleier, lege, fysioterapeut og ergoterapeut delta på tverrfaglig møte fra 13.15 til 1400 for å vurdere 3 dagers vurderingspasientene. Onsdag skal sykepleier, lege, fysioterapeut og ergoterapeut ha et oppsummeringsmøte angående de to vurderingspasientene kl 1300. Sykepleier er ansvarlig for at dette møte blir avholdt.

Rolle: Sykepleier og lege. Samhandling. Sykepleier hovedansvarlig.

- Hvis pårørende ikke er tilstede fysisk skal sykepleier ringe pårørende. Hvis man ikke får tak i pårørende, kan sykepleier gjennomføre denne aktiviteten også dag 2. Gjennomføringen av samtaler med pårørende skjer i samråd med lege.

Pasientforløp for 3-dagers geriatrik vurderingssenger – dag 2

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Dag 2

Hva/aktivitet	Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen
2.0 Oppstart av dag 2	<ul style="list-style-type: none"> Starthendelse er uavhengig av rolle. Ingen krav knyttet til start av prosessen.
2.1 Observere morgen ADL 0730 - 0830	<p>Rolle: Sykepleier. Samhandling med ergoterapeut. Sykepleier hovedansvarlig.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sykepleier observerer evnen pasienten har til å klare seg selv. Dette skjer i samråd med legen. Hvis det observeres endret eller nytt behov, skal det sendes ny PLO melding.
2.1 Delta ved behov. Morgen ADL 0730 - 0830	<p>Rolle: Ergoterapeut</p> <ul style="list-style-type: none"> Ergoterapeut deltar i ADL ved behov og etter avtale med avdelingen.
2.2 Utføre legevisitt fra ca. kl 0930	<p>Rolle: Lege</p> <ul style="list-style-type: none"> Dette vil være siste mulighet for bestilling av undersøkelser som ikke ble bestilt dag 1.
2.3 Følge opp undersøkelser	<p>Rolle: Sykepleier</p> <ul style="list-style-type: none"> Sykepleier skal følge opp at undersøkelser som er bestilt av lege i aktivitet 2.2 blir gjennomført
2.4 Behandle pasient mellom 0900 til 1200	<p>Rolle: Ergoterapeut</p> <ul style="list-style-type: none"> Ergoterapeut fortsetter kartlegging og følger opp med aktuelle tiltak.

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger – Dag 2

Hva/aktivitet

2.5 Behandle pasient fra
0900 til 1200

2.6 Vurdere pasient
mellom 1200-1600

2.7 Observasjon og videre
opphold på sykehus

Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen

Rolle: Fysioterapeut

- Fysioterapeut fortsetter kartlegging og følger opp med aktuelle tiltak.

Rolle: Spesialist

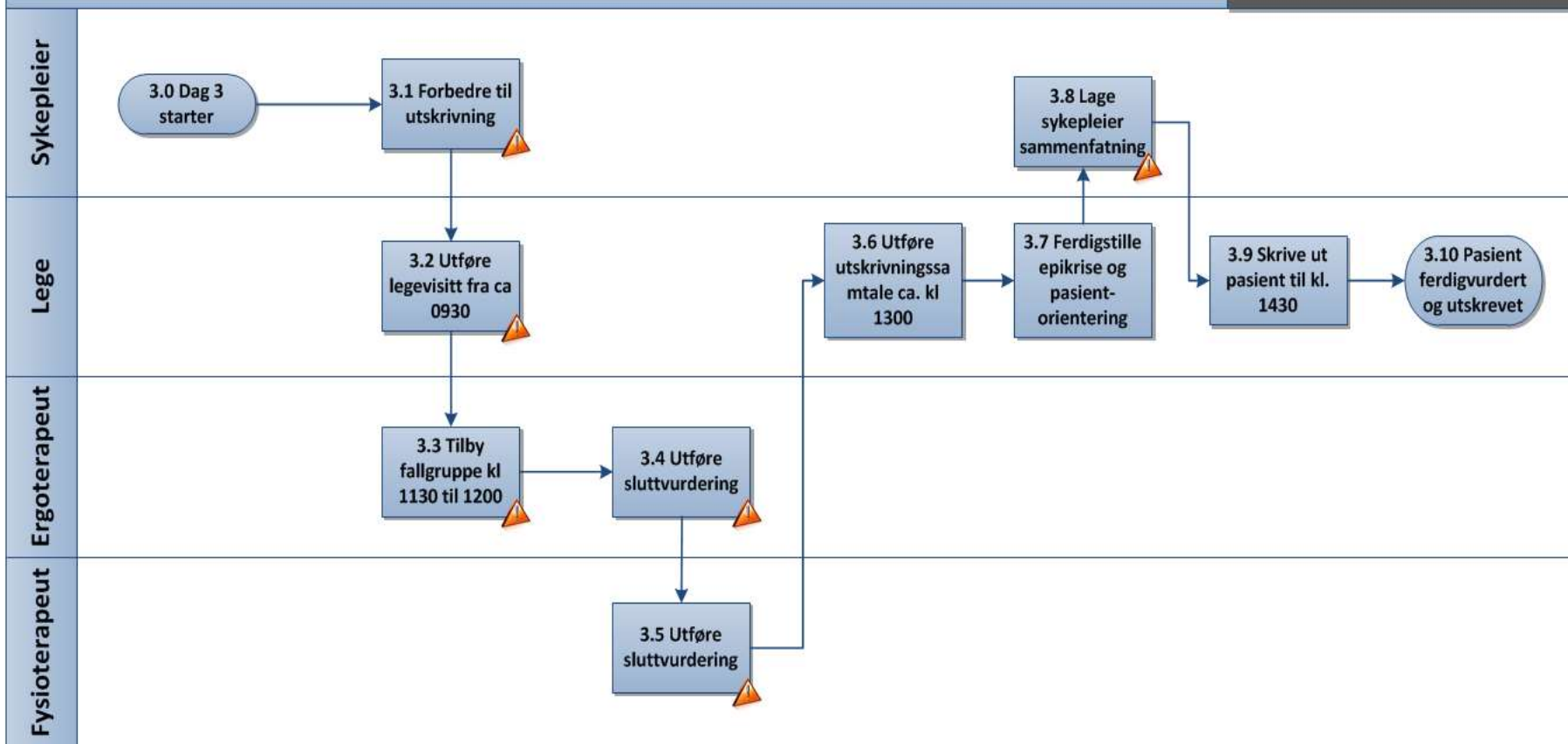
- Hvis aktuelt skal pasient vurderes av spesialist. Dette vil vanligvis være hjerteundersøkelser eller gastrundersøkelser, men bruk av andre spesialister kan forekomme.

- Slutthendelse

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger - DAG 3

3.0 Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger - DAG 3

Eier: Klinikkdirektør medisinsk klinikk
Saksbehandler (Ansvarlig): Avdelingsleder
avd. geriatri og slag

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger - DAG 3

Hva/aktivitet	Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen
3.0 Dag 3 starter	<ul style="list-style-type: none"> Starthendelse er uavhengig av rolle. Ingen krav knyttet til start av prosessen.
3.1 Forbedre til utskrivning	Rolle: sykepleier
3.2 Utføre legevisitt fra ca.0930	Rolle: Lege
3.3 Tilby fallgruppe fra 1100 til 1130	Rolle: Ergoterapeut <ul style="list-style-type: none"> Alle 3 dagers pasienter skal få tilbud om fallforebyggende informasjonsgruppe. Denne avholdes imidlertid kun onsdager. Derfor må pasienter som kommer inn onsdag delta på denne onsdag. Pasienter fra post deltar også her.
3.4 Utføre sluttvurdering	Rolle: Ergoterapeut <ul style="list-style-type: none"> Ergoterapeut skal utføre en sluttvurdering og evt. utarbeide ergoterapeut sammenfatning. Det skal opprettes kontakt med kommunehelsetjenesten ved behov

Pasientforløp for 3-dagers geriatrisk vurderingssenger - DAG 3

Hva/aktivitet	Ansvar - Krav til rollen/oppgaver til rollen
3.5 Utføre sluttvurdering	<p>Rolle: Fysioterapeut</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysioterapeut skal utføre en sluttvurdering og evt. utarbeide fysioterapeut sammenfatning. Det skal opprettes kontakt med kommunehelsetjenesten ved behov
3.6 Utføre utskrivningssamtale med pasient ca. kl 1300	<p>Rolle: Lege</p>
3.7 Ferdigstille epikrise og pasientorientering	<p>Rolle: Lege</p>
3.8 Lage sykepleiersammenfatning	<p>Rolle: Sykepleier</p> <ul style="list-style-type: none"> Sykepleier skal skrive og sende sykepleier sammenfatning, og eventuelt andre relevante rapporter. (Eksempelvis notat fysioterapeut og ergoterapeut).
3.9 Skrive ut pasient til kl 1430	<p>Rolle: Lege</p> <ul style="list-style-type: none"> Legen er ansvarlig for at pasient skrives ut til kl.1430
3.10 Pasient ferdigvurdert og utskrevet	<p>Slutthendelse</p>

Tilbudet så langt.....

- Startet mars 2016
- 60 pasienter fra 2.mars 2016 til 24.mai 2017
- 42 av 60 pasienter utskrevet innen 3 dager
- Vanligste henvisningsårsaker:
 - Svimmelhet/falltendens
 - Ernæring/vekttap
 - Smerteproblematikk
 - Kognitiv svikt
 - Nedsatt allmenntilstand
 - Tretthet
 - Generell funksjonsvurdering/funksjonssvikt

.....så langt.....

- Midler til prosjekt, ansatt prosjektsykepleier: bla se på pasient og legetilfredshet, nytteverdi oa
- Jobbe for å få flere og enda mer egnede søknader

Utfordringer

- Kjennskap til tilbudet blant fastlegene....
ny runde med informasjon, kanskje også til hjemmetjenestene?
- Tilgjengelig plass på avdelingen, spesielt på mandag morgen, kan ikke «låse» senger i helgen.
- Avsatt sykepleierressurs
- Tid for lege å ta opp journal
- Avsatt tid/prioritering hos de tverrfaglige

ET NYTTIG TILBUD???

